Maa- ja metsätalousministeriö NEUVOSTORAPORTTI MMM2021-00903

RO Fallenius Sanna-Helena(MMM), Rönty Osmo(UM), Kytölä Tapio(UM), Hörman Ari(UM), Vilhunen Jarmo(UM) 15.12.2021

Asia
Maatalous- ja kalastusneuvosto Brysselissä 12.-14.12.2021

Kokous
Maatalous- ja kalastusneuvosto 12.12.2021 - 14.12.2021

Maatalous- ja kalastusneuvosto kokoontui viimeisen kerran Slovenian kaudella Brysselissä 12.-14.12.2021.

Neuvosto hyväksyi määräenemmistöllä komission ehdotukset kalastusmahdollisuuksista 2022 EU:n vesialueilla mukaan lukien Mustameri, Välimeri, Pohjois-Atlantti ja eräät EU:n ulkopuoliset merialueet. Pohjanmeren ja ns. Länsivesien osalta neuvosto asetti väliaikaiset TAC:t ja kiintiöt kolmeksi kuukaudeksi, koska EU ja Yhdistynyt kuningaskunta ei ollut päässyt sopimukseen ennen neuvostoa näiden vesien yhteisesti jaetuista kalavaroista (kaikkiaan yli 100 kalakantaa) kalastusmahdollisuuksista vuonna 2022.

Ministerit hyväksyivät neuvoston päätelmät valmiussuunnitelmasta elintarvikehuollon ja ruokaturvan varmistamiseksi kriisiaikoina. Suomi oli tyytyväinen neuvoston päätelmien sisältöön. Niin Suomi kuin muutkin jäsenvaltiot korostivat keskustelussa EU-tason yhteistyön parantamista, jotta kriiseihin pystytään paremmin vastaamaan. Jäsenvaltiot korostivat keskustelussa myös kansallista toimivaltaa valmiusasioissa.

Maatalous- ja kalastusneuvosto keskusteli myös hyvän kauppatavan vastaisista käytännöistä elintarvikeketjussa ja aiheesta annetun direktiivin täytäntöönpanosta jäsenvaltioissa. Jäsenvaltioiden mukaan direktiivin vaikutuksia on aikaista arvioida, mutta yleisesti direktiiviä pidettiin tärkeänä virstanpylväänä tasapainoisemman elintarvikeketjun edistämiseksi.

Neuvoston muissa asioissa komissio kertoi asetusehdotuksesta, jolla pyritään ehkäisemään tiettyjen metsäkatoa ja metsien tilan heikentymistä aiheuttavien tuotteiden pääsyä EU-markkinoille sekä kehittämään niiden tuotantoketjuja. Uudet velvoitteet kohdistuisivat sekä tuontiin että EU:n sisämarkkinoilla tuotettuihin tuotteisiin. Lisäksi muissa asioissa Tanskan valtuuskunta toivoi EU-tason toimia, jotta voidaan vähentää munivien kanojen hyvin yleisiä, tuotantokauden aikana syntyviä rintalastan murtumia ja toisaalta puuttua yleisemminkin sellaiseen tuotantoeläinten jalostukseen, joka aikaansaa eläinten hyvinvointiongelmia.

Tšekki esitteli muissa asioissa 16 jäsenvaltion yhteisen asiakirjan sianliha-alan poikkeuksellisen vaikeasta tilanteesta ja Espanja esitteli 19 jäsenvaltion yhteisen asiakirjan maataloussektorin tuotantopanosten hintojen noususta, joka johtuu erityisesti energian ja eläinten rehujen raaka-aineiden hintojen noususta. Tšekki nosti muissa asioissa myös tarpeen hyväksyä pikaisesti YMP:n uudistuksen alempiasteiset säädökset ja nosti esiin muutenkin toimeenpanon aikatauluhaasteet.

1. **Esityslistan hyväksyminen (14791/21)**

Esityslista hyväksyttiin asiakirjan 14791/21 mukaisesti.

Saksan ministeri Cem Özdemir ja Ruotsin ministeri Anna-Caren Sätherberg olivat uusina ensimmäistä kertaa maatalous- ja kalastusneuvoston kokouksessa. Luxemburgin pitkäaikainen ministeri Romain Schneider puolestaan oli viimeisessä kokouksessaan. Hän on ollut ministeri neljän komissaarin kaudella. Viimeisessä kokouksessaan oli myös neuvoston sihteeristön maatalous- ja kalastusasioiden pääjohtaja Ángel Boixareu, joka oli palvellut urallaan 40 neuvoston puheenjohtajaa.

Suomea kokouksessa edustivat pysyvän edustajan sijainen Tuuli-Maaria Aalto (Coreper-asiat) ja maatalousneuvos Kari Valonen (Maatalouden erityiskomitean asiat).

2. **A-kohtien hyväksyminen**
   a) **Lainsäädäntöasioiden luettelo (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely) (14807/21)**

A-kohdat hyväksyttiin asiakirjan 14807/21 mukaisesti.

   b) **Muiden kuin lainsäädäntöasioiden luettelo (14806/1/21 REV 1)**

A-kohdat hyväksyttiin asiakirjan 14806/1/21 REV 1 mukaisesti.

KALASTUS

Muut kuin lainsäädäntöasiat

3. **Neuvoston asetus unionin ja unionin ulkopuolisilla vesillä sovellettavien kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuodeksi 2022 (14318/21, 13316/21 + ADD 1-2)**
   Poliittinen yhteisymmärrys

4. **Neuvoston asetus Välimeren ja Mustanmeren kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuodeksi 2022 (14319/21, 11955/21 + ADD 1) (Vilhunen)**
   Poliittinen yhteisymmärrys

Puheenjohtaja totesi avauksena, että 3. ja 4. asiakohdat käsitellään yhdessä ja tässä yhteydessä komissio informoinee neuvostoa myös EU:n ja Yhdistyneiden kuningaskunnan kalastussopimusneuvottelutilanteesta. Coreper ja työryhmä ovat valmistelleet ehdotuksia, mutta enemmän työtä tarvitaan yhteisymmärrykseen pääsemiseksi. Komissaarin esittelyn ja keskustelun jälkeen asian työstämistä jatketaan kolmikantaneuvotteluissa. EU-Norja ja EU-Norja-UK konsultaatioissa on päästy sopuun 10.12.2021. UK:n kanssa käytävät neuvottelut jatkuvat, joten komissio ehdottaa ns. väliaikaisten TAC- ja kiintiöiden asettamista UK:n kanssa jaettavien kalakantojen osalta.

Komissaari Sinkevičius totesi aluksi, että on tärkeää, että neuvostossa turvataan kalastuselinkeinon kestävyys eri puolilla Eurooppaa. Tämän vuoksi tarvitaan kokonaisvaltainen lähestymistapa käsittäen ottaen huomioon sosiaalistaloudellisen näkökulman lisäksi myös ympäristölainsäädännön. Komissio mainitsi lyhyesti ehdotuksesta mm. Skagerrakin silliä koskevan ehdotuksen. Biskajan lahden osalta kummelituskan ja merianturan TAC:ja joudutaan alentamaan MSY –pistearvojen mukaisesti. Kummelituskan ICES -neuvoa päivitetään ensi vuonna, mutta nyt tarvitaan EU:n sääntöjen mukainen 18 %:n leikkaus. Ankeriaan osalta tarkoitus on käydä konsultointi sidosryhmien kanssa ensi vuoden puolella ja sen jälkeen on tehtävä vaikeita päätöksiä, jotta ankeriaskannat voisivat elpyä. Pohjanmeren ja läntisten vesien makrillin osalta tarvitaan vielä aikaa ja teknistä työskentelyä tasapinoisen ratkaisun löytämiseksi. Välimeren ja Mustanmeren osalta julkaistiin GFCM –strategia, ja annettiin 35 suositusta pääosin EU:n aloitteena. Läntisen Välimeren monivuotisen suunnitelman (MAP) mukaisesti tavoitellaan vuoteen 2025 mennessä MSY-tasoa. Erityisesti kummelituskan osalta tarvitaan pohjatroolauksen ja siimakalastuksen pyyntiponnistuksen, pyyntipäivien leikkausta vähintään 7,5 %/vuosi. UK-neuvotteluita ei ole saatu päätökseen, mutta ratkaisuja odotetaan 20.12.2021 mennessä. Kalastuksen jatkuvuuden turvaamiseksi heti ensi vuonna komissio ehdottaa ns. väliaikaisia TAC:ja kolmeksi kuukaudeksi (25 % kalastusmahdollisuuksista).

Lähes kaikki puhuneet jäsenvaltiot **Suomi** mukaan lukien korostivat tieteellisen neuvon ja MSY-tavoitteen noudattamista sekä kestävän kalastuksen mahdollistamista päätettäessä kalastusmahdollisuuksista 2022.

Usea Välimeren ja Mustanmeren jäsenvaltio (**Romania, Bulgaria, Kypros, Malta, Italia ja Kreikka**) korosti Välimeren kalastusneuvostossa (GFCM) tehtyä hyvää työtä ja EU:n valvovaa roolia siinä. Usealla Välimeren jäsenvaltiolla oli kuitenkin ongelmia valkotonnikalaa, puna- ja sinikatkarapuja koskevien ehdotusten osalta. **Kaksi** Välimeren jäsenvaltiota vastusti UK-neuvotteluissa sidottavaa ratkaisua UK:lle siirtyvän tonnikalankiintiön jäsenvaltioilta siirtyvää osuutta. Sen sijaan kolme jäsenvaltiota (**Irlanti, Tanska ja Saksa**) tukivat maaliskuussa 2021 saavutettua kompromissia tonnikalan allokaatioasiassa ja näin tukivat komission ehdotusta.

Kaksi jäsenvaltiota vastusti Välimerellä länsiosan pyyntipäiväleikkauksia troolikalastuksen osalta ja totesivat, että tämä olisi jopa ristiriitaista monivuotisen suunnitelman kanssa. Myöskään pitkäsiima-alusten pyyntiponnistusta ei tulisi vähentää, koska se ei ole muun muassa kummelituskan kalastuksessa niin keskeinen, kuten komissio väittää. **Yhden jäsenvaltion** mielestä Adrianmeren pohjalajien kalastuksen osalta komission ehdotus on hankala. **Kaksi jäsenvaltiota** tuki komission ehdotuksia Mustanmeren ehdotuksia kilohailin ja piikkikampelan kalastusmahdollisuuksista, tosin muistuttaen kestävän kalastuksen mahdollistamisesta sosiaalis-ekonomiset tekijät huomioiden. **Malta, Kypros ja Romania** toivoivat myös kolmansien maiden kanssa tasavertaisia toimintaolosuhteita (LPF) ja tehokkaampaa kalastuksen valvontaa Välimerellä ja Mustallamerellä.

Espanja, Ranska ja Portugali olivat huolissaan eteläisen kummelituskan ja merianturan leikkausesityksistä (ICES osa-alueet VIII-IX) ja ehdottivat ’roll-over’ –ratkaisua. **Yhden jäsenvaltion** mielestä nämä kalakannat ovat hyvässä kunnossa ja muistutti, että näitä kantoja kalastaa yli 200 kyseisen jäsenvaltion kalastusalusta. **Eräs jäsenvaltio** halusi ICES VIII-IX osa-alueille erillisen merianturan (Solea solea) oman kiintiön erotuksena muista kampelalajeista.

Yksi jäsenvaltio pyysi roll-over -ratkaisua meribassille ja lyyraturskalle. **Eräs jäsenvaltio** pyysi roll-over ratkaisua myös keisarihummerille. **Yksi jäsenvaltio** toivoi pienempiä merianturan kalastuskiintiöiden leikkauksia Kelttien merellä ja Kanaalissa (ICES osa-alueet VIIf-g ja VIIh-k).

Pohjanmeren makrillin osalta **Alankomaat, Tanska ja Irlanti** haluavat selvyyttä Pohjanmeren makrillin tilanteeseen, ja totesivat, että komission tulisi tehdä historiallinen ja tekninen analyysi kiintiöosuuksista.

Kolme jäsenvaltiota kannatti Skagerrakin sillikannan kalastuksen rajoittamista, jotta Itämeren läntisen sillikannan tilaa voitaisiin elvyttää. Toisaalta alueellisen jouston säilyttäminen Skagerrakin ja Pohjanmeren välillä on tärkeää **Tanskalle, Ruotsille ja Saksalle**. **Kaksi jäsenvaltiota** oli sen sijaan huolissaan Pohjanmeren sillikannan lisääntyvästä kalastuspaineesta.

Usea jäsenvaltio (**Alankomaat, Liettua, Saksa, Ruotsi, Latvia, Puola ja Suomi**) kannattivat komission ehdotusta kolmen kuukauden kalastuskiellosta ankeriaan vaelluksen aikana. Nämä jäsenvaltiot myös tukivat komission suunnitelmaa konsultaatioprosessista ja lisätoimenpiteistä päättämisestä ensi vuonna ankeriaskantojen elvyttämiseksi. **Yksi jäsenvaltio** totesi kuitenkin, että kielto olisi pitänyt olla yhtäläinen kaikilla EU:n merialueilla mukaan lukien Välimeri.

Suomi (PES Aalto) totesi puheenvuorossaan, että Suomen lähtökohtana on, että TAC:t vuodelle 2022 vahvistetaan kestävää enimmäistuottoa, monivuotisia suunnitelmia ja tieteellistä neuvoa kunnioittaen. Ankeriaan osalta Suomi nosti esille tieteellisen neuvon, joka on huolestuttava. Suomi piti komission esitystä ensi vuonna järjestettävästä konsultaatiosta hyvin kannatettavana. Koko ankeriaan elinkierto tulee ottaa huomioon entistä perusteellisemmin ja etsiä toimenpiteitä, joilla ankeriaskantojen tilaa saadaan parannettua.

Jäsenvaltioista **Espanja, Ranska, Saksa ja Puola** nostivat esille Huippuvuorten turskaa koskevan EU:lle paremman ratkaisun tarpeen kalastusjärjestelyissä Norjan kanssa. **Yksi jäsenvaltio** mainitsi lumikenkäravun kalastuksen tilanteen, kun Huippuvuorten vesillä ei ole neljään vuoteen voitu kalastaa tätä lajia.

Usea jäsenvaltio kiitti komissiota Norja ja EU, sekä Norja-UK-EU –neuvotteluratkaisuista ja toivovat pikaisia ratkaisuja myös EU-UK konsultaatioista.

Komissaari Sinkevičius totesi, että merianturaa ja kummeliturskaa koskevat leikkausehdotukset noudattavat EU:n lainsäädäntövelvoitteita (MAP). UK-neuvotteluiden ollessa edelleen kesken pitää varautua väliaikaisiin TAC:ien asettamiseen. Huippuvuorten osalta on päästy hyvään yhteistyöhön Norjan kanssa ja komissaari arvioi, että lähiaikoina voitaneen löytää diplomaattisia ratkaisuja.

Puheenjohtaja totesi lopuksi, että nyt aloitetaan kolmikantaiset neuvottelut ja kolmenväliset neuvottelut, ensimmäinen kompromissi maanantaiaamuna.

Maanantai-aamuna (13.12.) **puheenjohtaja** pyysi komissiota esittelemään eilisiltaisten neuvottelujen pohjalta laaditun kompromissiehdotuksen.

Komissaari Sinkevičius puuttui lyhyessä esittelyssä erityisesti läntisen Välimeren troolareiden pyyntipäivien rajoittamisen tarpeeseen (-7,5 %), jotta päästäisiin MSY:hyn. Pitkäsiimakalastuksen osalta ensi vuonna olisi siirtymäkausi. Useiden kantojen, merianturan, keisarihummerin, lyyraturskan kiintiöiden leikkaukset olisivat aiempaa ehdotusta pienempiä.

Puhuneista jäsenvaltiosta **Espanja, Ranska, Tanska, Alankomaat, Belgia, Portugal ja Irlanti** eivät olleet vielä valmiita vaan edellyttivät pienempiä leikkauksia kalastusmahdollisuuksiin mm. Välimeren länsiosalla, Biskajanlahdella ja Kelttienmerellä ja Kattegatissa (turska). **Ruotsi, Irlanti, Alankomaat ja Tanska** puhuivat vielä makrillin EU:n sisäisestä allokoinnista jäsenvaltioiden välillä ja suhteellisen stabiliteetin noudattamisesta.

Maanantai-illan ja yön kestäneiden neuvottelujen jälkeen toinen kompromissi jaettiin tiistaiaamuna 14.12. Komissio selosti puheenjohtajan toista kompromissia ja totesi muun muassa Huippuvuorten vesien osalta, että kyse on vain alustavista EU-kiintiöistä ja Norjan kanssa sovittaneen suuremmista kiintiöistä myöhemmin. Lisäksi tarvitaan vielä korjaustaulukot muun muassa atlantoskandisen sillin osalta. Vähän myöhemmin toimitettiin korjatut taulukot muun muassa atlantos-skandisen sillin osalta, ja Suomen osuus oli tästä TAC:sta 2022 odotetun kaltainen 185 tonnia

Espanja ilmoitti äänestävänsä Mustanmeren ja Välimeren kalastusmahdollisuuksia koskevaa ehdotusta vastaan.

Puheenjohtaja totesi, että neuvosto on päässyt yksimieleisesti poliittiseen kompromissiin. määräenemmistöllä komission ehdotuksesta kalastusmahdollisuuksista 2022 EU:n vesialueilla, Pohjois-Atlantilla ja eräillä EU:n ulkopuolisilla vesialueilla. Välimeren ja Mustanmeren kalastusmahdollisuuksia 2022 koskevan ehdotuksen osalta on saavutettu poliittinen ratkaisu määräenemmistöllä. Koska EU-UK neuvottelujen osalta ratkaisua ei ole vielä saavutettu, niin neuvosto päätyi asettamaan ns. väliaikaiset TAC:t ja kiintiöt kolmeksi kuukaudeksi yhteisesti jaettujen kalakantojen osalta. Jos neuvotteluissa päästään sopimukseen UK:n kanssa 20.12. mennessä, niin väliaikaisia TAC:ja kiintiöitä ei aseteta, vaan hyväksytään ehdotus pysyvistä kalastusmahdollisuuksista vuodelle 2022 vielä ennen vuodenvaihdetta.

Muut asiat

5. a) Käsiteltävänä olevat säädösehdotukset

Asetus useiden kalastuksenvalvonta-asetusten muuttamisesta (9317/18 + ADD 1) (Vilhunen)
Puheenjohtajavaltion tilannekatsaus

Puheenjohtaja totesi, että Slovenian kaudella on pidetty neljä poliittista ja 13 teknistä kolmikantaneuvottelua. Slovenia ja EP pääsivät sopuun työskentelymenetelmästä, jossa sovittiin 19 erillisestä osiosta, joista pyritään pääsemään vähitellen sopuun ja työ on vaatinut paljon teknistä valmistelutyötä. Eteenpäin on päästy kuudessa ensimmäisessä osiossa muun muassa Euroopan kalastuksenvalvontavirastoon (EFCA) liittyvissä asioissa ja LIS –kalastusta koskevien säädösmuutosten osalta. Ratkaisuihin on periaatteellisella tasolla päästy muun muassa määritelmissä; kalastusaluksen määritelmän osalta, lisenssien ja lupien suhteen ja ilman kalastusalusta tapahtuvan kalastuksen osalta. Puheenjohtaja oli ylpeä saavutuksista ja kiitti tiiminsä työstä ja toivotti menestystä Ranskalle jatkoneuvotteluihin.

Komissaari Sinkevičius totesi, että monista asioista on sovittu jo neuvotteluissa mm. EFCA, LIS-kalastus, kalastusaluksen määritelmä, lupa- ja lisenssiasiat ja ilman kalastusalusta kalastaminen. Silti paljon työtä on vielä edessä. Uusi valvontajärjestelmä on tärkeä osa YKP:n täytäntöönpanoa ja samalla sen tulisi olla EU:n digistrategian, vihreän siirtymän ja ’pellolta pöytään’ stretegioiden tavoitteiden mukainen. Komissio pyysi Ranskaa edistämään puheenjohtajakaudellaan edistämään asiaa ja tukee tässä Ranskaa.

Puhuneet jäsenvaltiot (**Bulgaria, Espanja, Ranska, Saksa, Kroatia, Tanska, Liettua, Portugali, Alankomaat ja Puola**) kiittivät puheenjohtajaa ja korostivat valvontasääntöjen merkitystä YKP:n täytäntöönpanossa ja tukivat uutta neuvotteluvaltuutusta. **Tanska ja Alankomaat** korostivat, että hallinnollista taakkaa tulisi vähentää ja lisäksi nämä valtuuskunnat totesivat, että pienilläkin valvontasääntöjen muutoksilla voi olla suuria vaikutuksia toimijoihin ja hallintoon. **Tanska** toivoi lisäksi digitaalisten järjestelmien käyttöönottoa, kustannustehokasta valvontajärjestelmää ja toisaalta sääntöjen yksinkertaistamista.

Puheenjohtaja totesi lopuksi, että neuvosto on ottanut tiedoksi tulokset toimielinten välisistä neuvotteluista.

b) EMKR:n ohjelma: strateginen toimintamalli julkisten investointien lisäarvon maksimoimiseksi (14604/21) (Vilhunen)
Komission tiedotusasia

Puheenjohtaja kertoi, että EMKVR –asetukset saatiin voimaan kesällä 2021 ja että EMKVR kansallinen ohjelmatyö on käynnistetty.

Komissaari Sinceviˇcius totesi, että keskeistä on vihreän siirtymän, sinisen kasvun ja kestävän kalastuksen sekä vesiviljelyn rakentaminen. Tarvitaan pitkäaikaisia strategiaa ja tavoitteita investoinneille. Jäsenvaltioiden ohjelmien tulee sisältää selkeä analyysi tarpeista ja niiden perusteella johdetut strategiset valinnat ja rahoitettavat toimenpiteet. Ohjelmien arvioinnissa komissio ottaa erityisesti huomioon, miten niillä edistetään kestokyvyn, (resilienssin), vihreän ja digitaalisen siirtymän tavoitteita. Komissio painottaa myös EU:n 'Pellolta pöytään' –strategian ja biodiversiteettistrategian mukaisia toimenpiteitä samalla kun vähennetään hiilidioksidipäästöjä. Osa kalastuksesta ja kalakannoista on edelleen kestävällä ja toiminta kannattavalla tasolla; osittain rahoitusta voidaan käyttää myös taloudellisen toiminnan sopeuttamiseen ja monipuolistamiseen. Vesiviljelyn alalle toivotaan lisää työpaikkoja ja myös laadullista kehittämistä. KOM toivoi jäsenvaltioilta pikaista ohjelmien valmistumista.

Puhuneet jäsenvaltiot (**Espanja, Bulgaria, Belgia ja Tanska**) toivottivat tiedonannon tervetulleeksi ja painottivat kestävää kalastusta ja innovatiivisia uuden sukupolven ratkaisuja etsittäessä sekä digisiirtymää. **Yksi jäsenvaltio** toivoi joustavuutta ohjelmien ja hankkeiden ja niiden rahoitusmahdollisuuksien tulkinnassa ja soveltamisessa.

Komissaari Sinceviˇcius totesi, että rahasto on varsin pieni, innovaatioita ja menestystarinoita tarvitaan.

Puheenjohtaja totesi neuvoston ottaneen tiedoksi komission tiedotuspuheenvuoron.

6. EU:n ja Ison-Britannian kahdenväliset neuvottelut kalastusmahdollisuuksista vuonna 2022 (14671/21)
Unionin kannan tarkennuksen hyväksyminen

Asia käsiteltiin yhdessä asiakohtien 3 ja 4 kanssa.

7. Päätelmät valmiussuunnitelmasta elintarvikehuollon ja elintarviketurvan varmistamiseksi kriisiaikoina (14741/21) (Fallenius)
Hyväksyminen

Puheenjohtaja kiitti jäsenvaltioita rakentavasta työstä päätelmien kanssa. Slovenia onnistui saamaan päätelmät nopeasti valmiiksi ja näin saavuttamaan yhden puheenjohtajakauden prioriteetin. Puheenjohtaja totesi, että he ovat kuunnelleet huolellisesti jäsenvaltioiden esiin nostamat asiat päätelmätyöskentelyssä. Puheenjohtaja totesi myös, että päätelmätyöskentely on hyvä esimerkki maatalouden erityiskomitean (MEK) tehokkaasta työskentelytavasta. Puheenjohtaja myös totesi, että päätelmät on jo hyväksytty alustavasti MEK:ssä ja ministerit voivat käydä nyt poliittisen keskustelun asiasta.

Suomen puheenvuorossa kiiteltiin puheenjohtajamaan työtä ja todettiin, että päätelmät ovat tasapainoiset. Suomi korosti, että kriisitilanteissa on erityisen tärkeää varmistaa sisämarkkinoiden toimivuus ja nykyisten säännösten täytäntöönpano. Tavaroiden, palveluiden ja työvoiman tulee voida liikkua mahdollisimman vapaasti myös poikkeusolosuhteissa. Suomi myös totesi pitävänsä hyvänä, että komissio keskittyy valmiussuunnitelmassa viestinnän ja koordinaation kehittämiseen. Suomi myös korosti, että EU-tasoinen valmiussuunnitelma ei saa olla päällekkäinen olemassa olevien politiikka- tai kriisitoimien kanssa ja jäsenvaltioiden kansallinen toimivalta tulee pitää mielessä.

Jäsenvaltiot kiittivät Sloveniaa tehokkaasta työstä ja kaikki antoivat tukensa päätelmille. Päätelmiä kehuttiin tasapainoisiksi ja kattaviksi. Keskustelussa nousi laajasti esiin, kuinka tärkeää on yhteistyön vahvistaminen kriisiaikoina sekä tehokas varautuminen kriiseihin.

Useassa puheenvuorossa korostettiin **jäsenvaltioiden toimivaltaa ja toissijaisuusperiaatetta**. Yhdessä puheenvuorossa todettiin, että esimerkiksi mahdollisista varmuusvarastoista tulee päättää kansallisesti. Lähes kaikki jäsenvaltiot totesivat, että **toimet eivät saa olla päällekkäisiä** olemassa olevien toimien ja rakenteiden kanssa.

Moni jäsenvaltio tuki puheenvuorossaan komission suunnitelmaa perustaa **Euroopan ruokaturvan kriisivalmius- ja kriisinhallintamekanismi**. Kriisiaikojen toimien tulee olla oikein ajoitettuja ja tehokkaita. Eräässä puheenvuorossa todettiin, että toimet eivät saa johtaa epäreiluihin toimiin yhteisillä sisämarkkinoilla. **Sisämarkkinoiden toimivuus** nousi useammassa puheenvuorossa esiin ja moni totesi tavaroiden ja ihmisten liikkuvuuden prioriteetiksi kriisiaikoina.

Puheenvuoroissa viitattiin myös **koronakriisin oppeihin** ja siihen, että Euroopan maatalous- ja elintarviketoimiala näytti kriisinsietokykynsä vaikeassa paikassa. Terveyskriisi ei johtanut elintarvikekriisiin.

Pari jäsenvaltiota linkitti keskustelun myös laajempaan **kansainvälisen kaupan** kontekstiin. Kolmansista maista tulevat tuotteet ovat myös tärkeitä ruokaturvalle.

Muutamassa puheenvuorossa nousi esiin, kuinka ilmastonmuutos aiheuttaa tulevaisuudessa vielä enemmän haasteita ja senkin vuoksi yhteistyö on entistä tärkeämpää. Eläintautiepidemiat ovat yhtä lailla vaaraksi huoltovarmuudelle ja aiheuttavat epävarmuutta.

Muutamassa puheenvuorossa linkitettiin asia myös tämän hetkiseen **tuotantokustannusten** nousuun ja kannattavuuskriisiin. Pari maata korosti, että nykyiset yhteisen maatalouspolitiikan **(YMP) markkinatoimet** eivät ole tarpeeksi tehokkaita ja niiden toimivuutta tulisi tarkastella jatkossa. Toisaalta muutama jäsenvaltio totesi, että YMP:n markkinasuuntautuneisuus on tärkeää säilyttää. YMP on ylipäätään tärkeä väline eurooppalaisen ruokaturvan takaamisessa.

Muutamassa puheenvuorossa muistutettiin valmiustietojen **luottamuksellisuudesta** ja asian huomioimisesta jatkovalmistelussa.

Muutama jäsenvaltio oli tyytyväinen, että päätelmissä mainitaan erikseen **merentakaiset alueet** ja muut heikommassa asemassa olevat erityisalueet.

Komissaari Wojciechowski kiitti jäsenvaltioita positiivisesta reaktiosta tiedonantoon ja onnistuneista päätelmistä. Komissaari oli hyvillään jäsenvaltioiden positiivisista näkemyksistä Euroopan ruokaturvan kriisivalmius- ja kriisinhallintamekanismiin. Komissaari totesi, että sektori osoitti kriisinsietokykynsä koronakriisissä ja voimme olla ylpeitä YMP:stä ja yhteisestä kalastuspolitiikasta (YKP). Komissaarin mukaan mekanismin avulla voidaan rakentaa luottamusta ja vastata paremmin

kriiseihin. Komissaari sanoi, että tarkoituksena ei ole keksiä pyörää uudelleen vaan hyödyntää olemassa olevia rakenteita ja luoda synergiaa muiden sektoreiden kanssa. Komissaari totesi, että komissio totta kai huomioi tietojen luottamuksellisuuden jatkokäsittelyssä, mutta on kuitenkin tärkeää jakaa oikeaan aikaan tarvittava määrä tietoa. Komissaari totesi komission huomioivan merentakaisten alueiden haavoittuvuuden.

Komissaarin mukaan ensimmäinen uuden valmiusryhmän kokous on ajoitettu vuoden 2022 ensimmäiselle neljännekselle. Komissio on yhteydessä jäsenvaltioihin asiasta.

Puheenjohtaja totesi neuvoston hyväksyneen neuvoston päätelmät asiakirjan 14741/21 mukaisesti.

8. Hyvän kauppatavan vastaiset käytännöt elintarvikeketjussa (14611/21) (Fallenius)
Periaatekeskustelu

Puheenjohtaja alusti asiasta viittaamalla sekä komission antamaan kertomukseen direktiivin toimeenpanosta (COM(2021) 652) että puheenjohtajavaltion (14611/21) tausta-asiakirjaan, jossa ministereille esitetään kysymykset keskustelun jäsentämiseksi.

Ministereille esitetyt kysymykset kuuluivat:

- *Millaisia kokemuksia teillä on UTP-direktiivin voimaansaattamisesta tai mahdollisesta soveltamisesta? Havaitsetteko jo muutoksia elintarvikeketjun eri toimijoiden käytöksessä? Mitä haasteita näette UTP-direktiivin kansallisen voimaansaattamislain täytäntöönpanossa?*
- *Pidättekö voimassa olevia UTP-direktiivin ja yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) EU-säädöksiä koskien maatalousyrittäjien ja heikompien toimittajien aseman parantamista elintarvikeketjussa riittävinä? Mikäli ei, mitä lisätoimia tarvitaan, säilyttäen kuitenkin uudistetun YMP:n markkinasuuntautuneisuus.*

Puheenjohtaja totesi, että keskustelu liittyy Pellolta pöytään -strategiaan samoin kuin uudistettuun yhteiseen maatalouspolitiikkaan (YMP). Tavoitteena on parantaa maataloustuottajien asemaa elintarvikeketjussa. Puheenjohtajavaltio oli pyytänyt näkemystä myös Euroopan talous- ja sosiaalikomitealta ja heidän näkemykseensä on viittaus tausta-asiakirjassa.

Puheenjohtaja totesi myös, että samassa yhteydessä käsitellään myös **Slovakian muihin asioihin nostama asia ”Elintarvikkeiden toimitusketjun muuttaminen kestävämpään suuntaan**”.

Komissaari Wojciechowski totesi, että keskustelu käydään ajankohtaiseen aikaan. EU-tasolla on ensi kertaa voimassa säännökset hyvän kauppatavan vastaisia toimia vastaan. Komissaari totesi, että viljelijöiden kannalta on tärkeää toimeenpanna direktiivi kansalliseen lainsäädäntöön ajoissa ja hyvin. Komission kertomuksen mukaan jäsenvaltioista suurin osa on transponoinut direktiivin hyvissä ajoin kansalliseen lainsäädäntöönsä. 4 jäsenvaltion tulee vielä notifioida komissiota asiasta, mutta nämäkin maat ovat jo edenneet hyvin transponoinnissa. Jäsenvaltioista valtaosa on ylittänyt direktiivissä vahvistetun suojelun vähimmäistason. Joko niin, että jäsenvaltiot ovat laajentaneet hyvän kauppatavan vastaisten käytänteiden luetteloa tai asettaneet direktiiviä tiukempia kieltoja ja säännöksiä. Yli puolet jäsenvaltioista on laajentanut soveltamisalan koskemaan kaikkia toimijoita huolimatta liikevaihdon koosta. Kaikissa jäsenvaltioissa ei ollut olemassa olevaa UTP-lainsäädäntöä. Osassa taas täydennettiin olemassa olevaa lainsäädäntöä direktiivin mukaiseksi. Komissaari viittasi myös direktiivin täytäntöönpanoa valvovien viranomaisten valintaan jäsenvaltioissa.

Komissaari totesi, että nyt on aika seurata, miten direktiivi toimii. Komissio tekee vuosittaisen arvioinnin ja komission yhteinen tutkimuskeskusta (JRC) on aloittamassa viljelijöille suunnatun

tutkimuksen tekemisen. Perustuen näihin tutkimuksiin ja laajempaan arvioon vuonna 2025, komissio arvioi tarvetta lainsäädännön vahvistamiselle.

Komission mukaan on jo havaittavissa muutoksia toimijoiden käytöksessä ja toimijat ottavat uuden lainsäädännön vakavasti. Uudistunut YMP tarjoaa myös vahvan taloudellisen tuen viljelijöille.

Komissaari totesi Slovakian nostamaan asiakohtaan, että Pellolta pöytään -strategiaan kuuluu tulevia lainsäädäntöaloitteita, jotka koskevat elintarvikeketjun toimijoita. Näihin lukeutuvat asetusehdotukset elintarvikkeiden merkinnöistä, terveysväittämistä, menekinedistämisestä ja ravintosisältöprofiileista. Lisäksi komissaari viittasi horisontaalisiin aloitteisiin, kuten metsäkatoa koskevaan aloitteeseen ja heinäkuussa 2021 annettuihin vapaaehtoisiin käytännesääntöihin. Mikäli komission vapaaehtoisista ehdotuksista ei tule tuloksia, harkitsevat he lainsäädäntöehdotusta. Komissaari myös korosti kestävyyden kaikkia pilareita ja sanoi, että taloudellinen kestävyys ja kannattavuus ovat totta kai tärkeitä. Uudistunut YMP-lainsäädäntö vastaa tähän samalla kun YMP on myös markkinasuuntautunut. Pieniä tuottajia tarvitaan ja heitä tulee yrittää pitää alalla.

Slovakia esitteli muihin asioihin nostamansa asiakirjan (14804/21). Slovakia totesi, että he ovat asiakirjassa analysoineet, millaisia kielteisiä vaikutuksia pellolta pöytään -strategian toimeenpanosta on alkutuottajille. Slovakia totesi, että he totta kai tukevat strategian tavoitteita. Muutoksen pitää vain koskea koko ketjua ja taakka tulee jakautua tasapuolisella tavalla. Slovakia viittasi komission heinäkuussa antamiin vapaaehtoisiin EU:n menettelyohjeisiin (*engl. code of conduct*) koskien elintarviketoimintaa ja markkinointikäytäntöjä. Slovakia ei pidä tasapainoisena lähestymistapana sitä, että taasen 16 lainsäädäntöehdotusta vaikuttaa vain alkutuottajiin. JRC:n tekemä tutkimus Pellolta pöytään -strategian vaikutuksista osoittaa, että kilpailukyky voi heikentyä ja epätasapaino ketjussa voi lisääntyä.

Suomen puheenvuorossa todettiin, että viljelijöiden aseman parantaminen elintarvikeketjussa on hyvin tärkeä asia ja direktiivi on keskeinen osa tätä tavoitetta. Kansallinen lainsäädäntö on ollut voimassa vasta niin vähän aikaa, että kokemuksia direktiivin toimimisesta ei vielä juuri ole. Suomi kuitenkin totesi, että direktiivi on herättänyt kiinnostusta toimijoiden keskuudessa ja kansallinen viranomainen on saanut lukuisia kysymyksiä. Suomella ei ole ollut ongelmia direktiivin toimeenpanossa. Suomi pyysi komissiota laatimaan yhteenvedon siitä, miten eri jäsenvaltioiden lainsäädäntö eroaa toisistaan. Lisäksi tulisi tarkastella, miten direktiiviä sovelletaan kolmansien maiden yrityksiin eri jäsenvaltioissa. Suomi myös totesi, että Suomessa on ollut keskustelua siitä, onko pitkät hinnoittelu- ja toimitusjaksot hyvän kauppatavan mukaisia, jos sopimuksia ei muuteta tuotantokustannuksissa tapahtuneiden muutosten myötä. Asia liittyy akuuttiin kannattavuuskriisiin. Suomi viittasi puheenvuorossaan lyhyesti myös Slovakian esiin nostamaan asiaan. On tärkeää, että kaikki osapuolet osallistuvat työhön tasapuolisesti. Suomi odottaa mielenkiinnolla tulevaa lainsäädäntöaloitetta kestävästä ruokajärjestelmästä.

Jäsenvaltioiden keskustelusta heijastui selkeästi se, että direktiivin **tarkempia vaikutuksia on liian aikaista arvioida**. Toisaalta direktiivi on ollut tärkeä edistysaskel viljelijöiden aseman parantamiseksi ja osa totesi havainneensa jo muutoksia, kuten esimerkiksi sopimusten uusimisia. Direktiivin toimeenpanoa tulee seurata jatkuvasti ja se tulee saattaa kansalliseen lainsäädäntöön kaikissa jäsenvaltioissa mahdollisimman pian. Muutama jäsenvaltio totesi, että tämän hetkisten tietojen valossa he eivät näe tarvetta lisäsääntelylle.

Muutamassa puheenvuorossa nousi esiin hankaluudet **rajat ylittävässä kaupassa**. Jäsenvaltioiden olisi tärkeää vaihtaa tietoja soveltamisesta.

Moni jäsenvaltio kuvasi millä tavalla he olivat **toimeenpanneet direktiivin kansallisesti**. Kuten komission raportistakin ilmeni, jäsenvaltiot ovat toimeenpanneet direktiivin laajasti tiukempana

kansalliselle tasolle. Muutama jäsenvaltio totesi, että minimilainsäädäntö ei riitä hyvän kauppatavan vastaisten toimien kitkemiseksi. Toisaalta yksi jäsenvaltio totesi, että he ovat halunneet pysyä mahdollisimman lähellä direktiiviä ja haluaisi, että direktiivin sisämarkkinavaikutuksia arvioitaisiin. Muutama jäsenvaltio totesi, että he soveltavat maksuajoissa 30 päivän sääntöä myös muissakin kuin tuoretuotteissa. Moni oli lisännyt hyvän kauppatavan vastaisten käytänteiden ns. mustalle listalle käytänteitään, jotka direktiivissä eivät olleet listassa.

Avoimuuden edistäminen nousi esiin myös keskustelussa. On saatava paremmin tietoa, miten arvo jakautuu ketjussa.

Eräs jäsenvaltio totesi, että UTP-direktiivi, yhteinen **markkinajärjestelyasetus** ja YMP:n strategiasuunnitelma ovat kolme hienoa välinettä, jolla voidaan suojella tuottajaa. Toinen jäsenvaltio totesi, että tuottajan asemaa saadaan parannettua lisäämällä tuottajien neuvotteluvoimasta esimerkiksi edistämällä **tuottajaorganisaatioiden** ja toimialaorganisaatioiden perustamista. Muutama jäsenvaltio totesi, että palettiin kuuluu myös **kauppapolitiikka** ja se, että EU:n tuottajat hyötyvät korkeammilla standardeilla tuotetuista tuotteista myös kansainvälisesti.

Jäsenvaltiot myös kiittivät lähes kautta linjan Slovakiaa aloitteesta. Osa korosti erityisesti, kuinka pienet tuottajat tulee pitää mukana ja elinkelpoisina. Lähes kaikki totesivat, että ketjun kaikkien toimijoiden on vastattava pellolta pöytään -strategiaan tasapuolisella tavalla.

Komissaari totesi vastauspuheenvuorossaan, että direktiivi on todella tarpeen ja on hyvä, että se on nyt toimeenpantu suurimmassa osassa jäsenvaltioita ja vielä pidemmälle kuin odotettiin. Komissaari muisteli asiasta käytyä keskustelua Euroopan parlamentissa 2000-luvun alkupuolelta ja totesi, että on tärkeää pureutua jatkossa erityisesti tapauksiin, jossa tuottaja on erityisen huonossa asemassa suuria toimijoita vastaan. Komissaari totesi, että nyt on aika seurata tarkkaan direktiivin vaikutuksia. Komissaari totesi Slovakialle, että pienet tuottajat ovat tärkeitä ja muistutti, että monilla YMP:n välineillä voidaan edistää maataloustuotannon tuottavuutta.

Puheenjohtaja veti keskustelun yhteen toteamalla, että ministerit kävivät keskustelun hyvän kauppatavan vastaisista käytänteistä. Ministerit korostivat jatkuvaa direktiivin toimeenpanon seuraamista.

Muut asiat

9. Maatalous

a) Käsiteltävänä olevat säädösehdotukset
(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

Asetus metsäkatoon tai metsien tilan heikkenemiseen liittyvien tuotteiden saattamisesta EU:n markkinoille ja niiden viennistä (14151/21 + ADD 1) (Kytölä)
Komissio esittelee

Puheenjohtaja kertoi metsäkadon olevan maailmanlaajuisesti ongelma, vaikka unionissa metsäala lisääntyy. Pääsyynä on maatalousmaan lisääminen. EU on yksi suurimpia maataloutuotteiden käyttäjiä. Vuonna 2019 neuvosto pyysi päätelmissä komissiota valmistelemaan lainsäädäntöön ja vapaaehtoisiin keinoihin pohjautuvia toimia. Tavoitteena on vähentää metsäkatoon vaikuttavien tuotteiden käyttöä.

Ympäristökomissaari Sinkevičius esitteli komission ehdotuksen. On kiire toimia, koska FAO:n mukaan kolmen viime vuosikymmenen aikana metsää on hävinnyt maapallolta alalta, joka on suurempi kuin koko EU, komissaari totesi. EU on osittain vastuussa globaalista metsäkadosta tuonnin kautta. Komission esitys kattaa naudanlihan, soijan, palmuöljyn, kahvin kaakaon ja puun sekä niistä tehdyt tuotteet. Tarkoitus on noudattaa varovaisuusperiaatetta mainittujen hyödykkeiden tuonnissa.

Jäsenvaltioista melkein kaikki (22) käyttivät puheenvuoron. Komission lainsäädäntöehdotus otettiin sinänsä tervetulleena vastaan ja metsäkadon torjuntaa pidettiin tärkeänä. Jäsenvaltioiden tarkempi kannanmuodostus oli kuitenkin kesken. Alustavissa näkemyksissään useat jäsenvaltiot halusivat välttää hallinnon ja toimijoiden taakkaa. Usea jäsenvaltio muistutti, että jäsenvaltioilla on toimivalta metsien hoitoon ja käyttöön liittyvissä asioissa. Myös maiden kansallisen riskin arvioinnissa on oltava huolellinen.

Suomi muistutti, että käynnissä on useita metsiin liittyviä aloitteita. Metsien osalta Suomi pitää johdonmukaisuutta tärkeänä. Siten komission ehdotusten pitää tukeutua jo yhdessä sovittuihin toimiin ja järjestelmiin. Päällekkäiset kestävyyttä koskevat säännöt lisäävät toimijoiden epävarmuutta ja siten haittaavat metsien kestävää hoitoa ja käyttöä.

Tuonnin ohella sääntely ulottuu myös EU:n sisämarkkinoille ja vientiin. Tällä voi olla merkittäviä vaikutuksia, Suomi totesi.

Tuleva puheenjohtajamaa Ranska kertoi, että asiaa käsittelemään perustetaan tilapäinen työryhmä. Ministeri totesi, että työssä tarvitaan metsä- ja maatalouden sekä ympäristöasioiden asiantuntijoita.

b) Yhteinen lähestymistapa, jolla pyritään vähentämään munivien kanojen rintalastamurtumia (14413/21) (Hörman)
Tanskan valtuuskunnan tiedotusasia

Tanskan valtuuskunta toivoo asiakirjan 14413/21 mukaisesti EU-tason toimia, jotta voidaan vähentää munivien kanojen hyvin yleisiä, tuotantokauden aikana syntyviä rintalastan murtumia ja toisaalta puuttua yleisemminkin sellaiseen tuotantoeläinten jalostukseen, joka aikaansaa eläinten hyvinvointiongelmia. Kööpenhaminan yliopiston tekemän tutkimuksen mukaan yli 85% tutkituilla munintakanoilla todettiin sisäsyntyisiä rintalastamurtumia, jotka todennäköisesti myös kivuliaita. Munintakanat ovat peräisin samoilta kansainvälisiltä jalostusyrityksiltä ja ongelman ratkaisuun tarvitaan yhteistä lähestymistapaa. Tanska esittää, että tuotantoeläinten jalostuksessa pitää muistaa perusedellytyksenä eläinten hyvinvointi ja jalostus pitää huomioida EU:n eläintenhyvinvointilainsäädännön kehittämisessä.

Puheenvuoronsa pitäneet (20 kpl) valtuuskunnat kiittivät Tanskaa aloitteesta ja keskusteluun nostetusta tärkeästä aiheesta. Puheenvuoroissa todettiin, että aiheesta tarvitaan lisäselvitystä mutta eläinten hyvinvointi on otettava huomioon eläinten jalustuksessa ja kanojen rintalastamurtumat ovat tästä tärkeä esimerkki. Lisätutkimuksia tarvitaan myös siitä, miten terveys- ja hyvinvointiongelmia voidaan ratkaista. Puheenvuoroissa annettiin myös tuki sille, että jalostus pitää huomioida EU-tasolla ja hyvinvointilainsäädännön kehittämisessä. Joissakin puheenvuoroissa esitettiin myös vastavuoroisuuden muistamista tuontituotteiden ja EU:n oman tuotannon välillä.

Suomi esitti puheenvuorossaan tuen Tanskan nostamalle esitykselle. Kanojen rintalastamurtumiin on aktiivisesti haettava ratkaisuja ja viimeisimpien tutkimustulosten mukaan vaikuttaa vahvasti siltä, että lintujen jalostustavoitteisiin täytyy puuttua. Suomessa on käytössä samoja linturotuja kuin Tanskassa ja muualla Euroopassa eli ongelma on selkeästi yhteinen. Nyt käynnissä oleva EU:n eläinten hyvinvointilainsäädännön päivitys on optimaalinen ajankohta puuttua eläinjalostuksen ongelmiin EU-

tasolla. Tämä on erityisesti perusteltua myös siksi, että siipikarjan jalostus on hyvin keskittynyttä vain muutamiin kansainvälisiin suuryrityksiin. Vastaavaa keskittymiskehitystä on muillakin kotieläintuotannon sektoreilla. EU-tason sääntelyllä voidaan vaikuttaa tällöin selvästi tehokkaammin kuin yksittäisen jäsenvaltion voimin. Rintalastamurtumien taustalla olevien syiden selvittäminen edellyttää myös jatkotutkimusta.

Vastauspuheenvuorossaan **komissaari Wojciechowski** kiitti Tanskaa esiin nostetusta tärkeästä aiheesta ja valtuuskuntia niiden kommenttipuheenvuoroista. Vaikuttaa selvältä, että jalostuskäytänteet aiheuttavat eläinten hyvinvointiongelmia ja ongelmat ovat monimutkaisia. Komissaari vakuutti, että komissio tulee ottamaan jalostuksen huomioon EU:n uuden eläintenhyvinvointilainsäädännön kehittämisessä. Nykyinen lainsäädäntö puhuu jalostuksesta hyvin yleisellä tasolla. Lisätutkimuksia ja EFSA:n mielipide tarvitaan, mutta jalostus tullaan huomiomaan vuonna 2023 annettavassa uudessa lainsäädännössä.

Puheenjohtaja totesi neuvoston saaneen tiedoksi Tanskan valtuuskunnan antaman tiedonannon ja siitä käydyn keskustelun.

c) **Elintarvikeketjun muuttaminen kohti kestävyyttä - EU:n käytännesäännöistä saadut kokemukset (14804/1/21 REV 1)**
Slovakian valtuuskunnan tiedotusasia Bulgarian, Espanjan, Kreikan, Puolan, Portugalin, Tšekin ja Unkarin valtuuskuntien tukemana

Asiakohta käsiteltiin samassa yhteydessä kohdan 8 kanssa.

d) **YMP:n strategiasuunnitelmien valmistelu ja YMP:n uudistuksen täytäntöönpano (14792/21) (Fallenius)**
Tšekin valtuuskunnan tiedotusasia Luxemburgin ja Unkarin valtuuskuntien tukemana

Puheenjohtaja totesi avauspuheenvuorossaan, että yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) uudistuksen asetukset on nyt hyväksytty ja alempiasteisten säädökset hyväksytään näinä päivinä.

Tšekki alusti asiasta. Tšekki painotti, että YMP:n koko asetuspaketti sekundäärilainsäädäntöineen on saatava hyväksyttyä mahdollisimman pian. Viivästys saisi aikaan monia kielteisiä vaikutuksia. Toimeenpanoon liittyy yhtä lailla IT-järjestelmien rakentaminen ja viljelijöille tiedottaminen. Viljelijöiden tulee saada ajoissa tietoon tulevan kauden ehdot, jotta he voivat sopeuttaa talous- ja kylvösuunnitelmiaan. Tšekki työstää parhaillaan lopullista versiota YMP:n strategiasuunnitelmasta ja toivoo toimittavansa sen mahdollisimman pian komissioon. Tšekki totesi myös, että alemman asteiset säädökset eivät saa ylittää sitä, mitä sovittiin perusasetusten poliittisessa sopimuksessa. Tšekki oli erityisesti huolissaan edotuksesta lisätä velvoitteita ilmoittaa kasvinsuojeluaineiden käytöstä lohkokohtaisesti. Tšekki myös korosti, että komission SFC-järjestelmän tulee toimia moitteettomasti ja komissiolta pitää saada teknistä tukea vuoden vaihteessa.

19 jäsenvaltiota käytti asiasta puheenvuoron ja puheenvuoroissa Tšekki sai laajan tuen. Alempiasteiset säädökset tulee saada mahdollisimman pian voimaan ja komissiolta kaivattiin joustoa ja teknistä apua vuoden vaihteen lähestyessä. Eräs jäsenvaltio pyysi suoraan lisäaikaa strategiasuunnitelman toimittamiselle. Jäsenvaltiot myös korostivat, että alempiasteiset säädökset eivät saa mennä yli perusasetusten kirjaimen ja hengen. Keskustelussa viittatiin myös Ranskan johdolla laadittuun asiakirjaan täytäntöönpanosäädösten haasteista.

Komissaari Wojciechowski totesi, että komissio ottaa huomioon jäsenvaltioiden huolet. Sekundäärilainsäädäntöä ei ollut mahdollista viedä eteenpäin ennen kuin perusasetukset oli julkaistu.

Komissaari muistutti, että yksityiskohtaisten säännösten kattavuus on merkittävästi alhaisempaa tällä kertaa. Komissaari totesi, että kiireellisistä täytäntöönpanoasetuksista on käynnissä kirjallinen menettely komiteassa. Kirjallinen menettely päättyy 13.12.2021. Komissaari myös kiitti jäsenvaltioita varhaisen vaiheen vastustamatta jättämisestä koskien kahta kiireellistä delegoitua asetusta. Komissaari viittasi myös Euroopan parlamentin maatalousvaliokunnan päätökseen lykätä varhaisen vastustamatta jättämisen äänestystä. Komisaari tosin totesi, että tämän ei pitäisi vaikuttaa suunnitelmien toimittamiseen. Komissio odottaa, että jäsenvaltiot toimittavat strategiasuunnitelmat määräaikaan 1.1.2022 mennessä.

e) **Sianliha-alan kriittinen tilanne EU:ssa (14781/1/21 REV 1)**
Tšekin valtuuskunnan tiedotusasia Belgian, Bulgarian, Itävallan, Kreikan, Kroatian, Latvian, Liettuan, Maltan, Portugalin, Puolan, Ranskan, Romanian, Slovakian, Unkarin ja Viron valtuuskuntien tukemana

Asiakohdat e) ja f) käsiteltiin yhdessä.

f) **Lannoitteiden ja eläinten rehun raaka-aineiden kustannusten nousu ja niiden vaikutus maatalousalaan (14782/21) (Rönty)**
Espanjan valtuuskunnan tiedotusasia Belgian, Bulgarian, Espanjan, Irlannin, Italian, Itävallan, Kreikan, Kroatian, Latvian, Maltan, Portugalin, Puolan, Ranskan, Romanian, Slovakian, Suomen, Tšekin, Unkarin ja Viron valtuuskuntien tukemana

Asiakohdat e) ja f) käsiteltiin yhdessä.

Tšekki esitteli 16 jäsenvaltion yhteisen asiakirjan sianliha-alan poikkeuksellisen vaikeasta tilanteesta. Sianlihan hinta on pysynyt matalana jo hyvän aikaa ja on alle tuotantokustannuksen. Ala on kärsinyt Covid-kriisistä ja afrikkalaisen sikaruton aiheuttamista vientivaikeuksista. Tilannetta vaikeuttaa energian ja rehujen hintojen jyrkkä nousu. Jäsenvaltiot pyytävät komissiolta nopeasti markkinajärjestelyasetuksen mahdollistamia poikkeuksellisia EU-tukitoimia.

Espanja esitteli 19 jäsenvaltion yhteisen asiakirjan maataloussektorin tuotantopanosten hintojen noususta, joka johtuu erityisesti energian ja eläinten rehujen raaka-aineiden hintojen noususta. Kaasun nopea hinnannousu on nostanut typpilannoitteiden hinnan lähes kolminkertaiseksi. Vaarana on, että tulevalla kasvukaudella viljelijät muuttavat viljelysuunnitelmiaan ja vähentävät lannoitteiden käyttöä, mikä vähentäisi satoa ja heikentäisi sen laatua. Tämä on esimerkki tilanteesta, jollaisiin EU:n valmiussuunnitelman elintarvikehuollon ja elintarviketurvan varmistamiseksi kriisiaikoina pitää kyetä vastaamaan. Jäsenvaltiot pyytävät komissiota seuraamaan tarkasti maatalouden tuotantopanosten hintakehitystä ja ryhtymään tarvittaessa tuotantoa turvaaviin toimenpiteisiin.

Keskustelussa kaikki 22 puheenvuoron käyttänyttä jäsenvaltiota jakoivat huolen tuotantokustannusten kasvusta. Lähes kaikki ottivat esille myös sianliha-alan ongelmat. Monet jäsenvaltiot pyysivät komissiolta sianlihalle tukitoimia, kun muutamat tyytyisivät vielä seuraamaan markkinan kehittymistä.

Suomi korosti, että tuotantopanosten hinnat ovat nousseet hälyttävän korkeiksi, millä on suora vaikutus maataloustuotannon määrään, kannattavuuteen ja maatalouden toimintaedellytyksiin, koska markkinoilta saatava tuotto ei ole vastaavasti noussut. Erityisesti lannoitteiden hinnat ovat nyt Suomessa historiallisen korkealla. Toisin kuin muualla EU:ssa, Suomessa tämän vuoden sääolosuhteet olivat poikkeuksellisen huonot peltokasvien viljelylle, eivätkä viljantuottajamme pysty hyötymään nykyisistä korkeista viljan hinnoista. EU-tasolla käsillä on huoltovarmuuteen vaikuttava tilanne. Siksi komission tulee tarkasti seurata markkinoiden sekä tuotantopanosten, erityisesti lannoitteiden,

hintakehitystä EU:ssa. Tuotantokustannusten nousuun ja markkinoiden toimintaan on löydettävä ratkaisuja, jotta pääsemme pahimman vaiheen yli.

Komissaari Wojciechowskin mukaan energian korkealla hinnalla on suora vaikutus lannoitteiden hintoihin. Lannoitteet muodostavat normaalisti noin 20 % kasvinviljelyn tuotantokustannuksista. Joillakin tuotteilla osuus on korkeampi. Kotieläintuottajille lannoitteiden hinnannousu näkyy korkeampina rehukustannuksina.

Euroopan keskuspankin mukaan on merkkejä paluusta kohtuullisempaan energian hintaan. Komissaari pyysi jäsenvaltioita kertomaan tiedossaan olevista kevään viljelysuunnitelmien muutoksista, jotta asiaa voidaan seurata EU-tasolla. Jos lannoitteiden ostopäätökset lykkääntyvät liian myöhään, lannoitteiden toimittamisessa ajoissa voi olla ongelmia. EU:ssa on löydettävä keinoja parantaa lannoitteiden käytön tehokkuutta ja löydettävä keinolannoitteille kestäviä vaihtoehtoja.

Komissaari kertoi tuntevansa sianliha-alan vaikean tilanteen, mutta merkkejä markkinan toipumisesta on jo nähtävissä. Porsaiden hintojen nousu on tästä yleensä ensimmäinen merkki. Markkinajärjestelyasetuksen tukitoimet eivät ole tässä tilanteessa oikea ratkaisu. Markkinat sopeutuvat kyllä tilanteeseen. Komissaari muistutti mahdollisuudesta käyttää valtiontukea, kuten 8 jäsenvaltiota jo tekee, ja maaseudun kehittämistukea. Jos trendi ei käänny joulun aikaan, komissio harkitsee vakavasti markkinainterventiota ensi vuoden alussa. Tällä hetkellä se ei olisi hyvä päätös.

g) Liettuan ja Kiinan suhteet (14852/21) (Rönty)
Liettuan valtuuskunnan tiedotusasia

Liettua kertoi ongelmistaan elintarvikesektorilla Kiinan kanssa. Liettua ei enää pysty viemään tuotteitaan Kiinaan ja pyytää tukea EU:lta asiassa.

Muutama jäsenvaltio ilmaisi solidaarisuuttaan Liettualle. Komissaari Wojciechowskin mukaan komissio selvittää asiaa eikä Liettuaa jätetä yksin.

Puheenjohtaja totesi, että Liettuan ja Kiinan suhteet ovat olleet esillä tänään myös ulkoasiainneuvostossa.

h) Päätelmät virtuaalisesta korkean tason BIOEAST-ennakointikonferenssista (27. syyskuuta 2021) (14624/21) (Kytölä)
Puheenjohtajavaltion tiedotusasia

Konferenssi pidettiin EU:n puheenjohtajamaan Slovenian ja BIOEASTin puheenjohtajamaan Unkarin aloitteesta. Konferenssiin osallistui myös tutkimuskomissaari Mariya Gabriel. PJ:n mukaan konferenssin tärkein viesti oli, että ilmastoneutraali tulevaisuus on riippuvainen kestävästä biotaloudesta. Metsät ja agroekologia sekä biologisten resurssien tehokas käyttö ovat avainasemassa.

i) Visegrad-ryhmän (Puola, Slovakia, Tsekin tasavalta ja Unkari) ja Bulgarian, Kroatian, Latvian, Liettuan, Romanian, Slovenian ja Viron maatalousministerien yhteinen juhlava julkilausuma BIOEAST-aloitteen viisivuotispäivänä (14249/21) (Kytölä)
Unkarin valtuuskunnan tiedotusasia Bulgarian, Kroatian, Latvian, Liettuan, Puolan, Romanian, Slovakian, Slovenian, Tšekin, Unkarin ja Viron valtuuskunnan tukemana

BIOEAST maat kutsuivat maidensa kaikki ministeriöt investoimaan kansallisiin biotalousohjelmiin. Ne haluavat edistää tutkimussuuntautunutta, kestäviä satoja, ruokajärjestelmiä, metsien arvoketjuja, makean veden biotaloutta sekä kehittyneitä biopohjaisia kemikaaleja ja materiaaleja. Asiaa esitellyt Unkari piti alalle allokoituja EU:n tutkimusresursseja liian pieninä.

Biotaloutta koskevista asioista ei käyty keskustelua.

Suomen edustajat

Pysyvän edustajan sijainen Tuuli-Maaria Aalto, Maatalousneuvos Valonen; Fallenius MMM; Hörman, Kytölä, Rönty, Vilhunen EUE

Asiakirjat

Mainittu asiakohdittain

Liitteet

Viite

Asiasanat	jaosto kalastus (EU 17), jaosto maatalous- ja elintarvike (EU 18), jaosto metsä (EU 14), kalastus, maaseutu, maatalouden erityiskomitea, maatalous, maatalous- ja kalastusneuvosto, yhteinen maatalouspolitiikka, metsät
Hoitaa	**MMM**
Tiedoksi	ALR, EUE, OKM, RUOKA, SM, STM, TEM, TULLI, UM, VM, VNK, VTV, YM